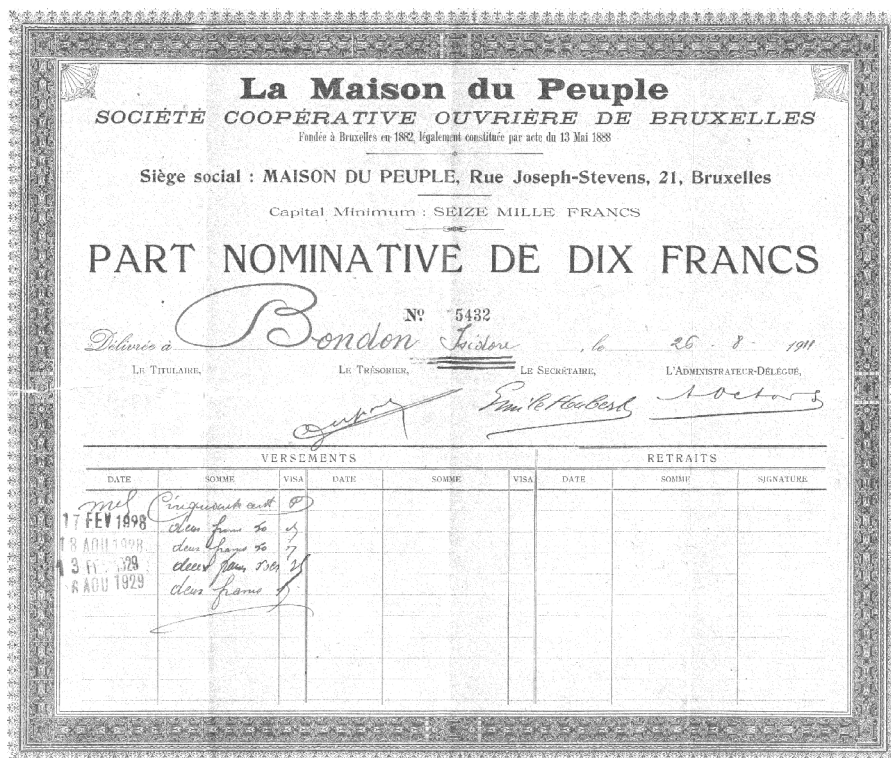

Deel 7: De solidariteitsidee in de Vilvoordse socialistische beweging

In de beginjaren waren vakbondsactiviteiten, onderlinge bijstand en coöperatie nauw met mekaar verweven. Het is dus evident dat bij het in herinnering brengen van de werking van één socialistische groepering men onvermijdelijk komt tot de geschiedenis van een andere groepering. De bron van alle socialistische structuren was de

COÖPERATIEVE IDEE

Met als enig doel de lotsverbetering van de arbeidersbevolking. Vakbonden, mutualiteiten en partij hebben hun groei en kracht verworven in de Volkshuizen die hen door de coöperatieve beweging ter beschikking werden gesteld. In 1882 wordt in het Brusselse gestart met een coöperatieve bakkerij en vanaf 1885 wordt een Volkshuis geopend dat alle socialistische activiteiten in Brussel en de rand centraliseert.

De binding tussen beiden was toen evident. In 1888 volgt de oprichting van de "Société Coopérative Ouvrière de Bruxelles" en op 1 juli 1901 de inhuldiging van het eerste Volkshuis te Vilvoorde in de Leuvensestraat.

La Façade

Vader Gelders wordt beheerder. Dit wordt het begin van een dynamische, actieve socialistische werking in Vilvoorde en de ganse regio. De eerste plaatselijke

VAKBONDEN

Worden opgericht, namelijk de bonden der borstelmakers, fabrieksarbeiders en de sterke in 1908 opgerichte metaalbewerkersbond. Te noteren dat de partijafdeling op 23 oktober 1901 een steunkas ten voordele van de werklozen sticht. Belangrijk in de

vakbondswerking was de oprichting van de Syndicale Commissie op het congres van de B.W.P. te Verviers in 1898. Deze had tot taak te ijveren voor de oprichting van unies en beroepsfederaties alsook het bestuderen van een nieuwe vakbonds-structuur. Vermits de grootindustrie en kleine ondernemingen zich sterk ontwikkelden in de regio Vilvoorde begin vorige eeuw was een fusie van vele kleine beroepsafdelingen noodzakelijk: bouwvakkers, houtarbeiders, fabrieksarbeiders en andere beroepen groepeerden zich in 1909 in een Algemene Centrale.

Vaandel van de Afdeling Zaventem van Bouw en Ameublement.

De plaatselijke socialistische geschiedenis kan niet geschreven worden

zonder deze vakbondsafdelingen die steeds vooraan stonden bij alle acties in de bedrijven van het Vilvoordse.

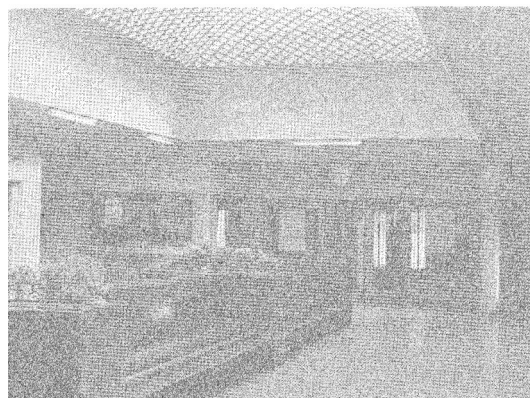
ONDERLINGE BIJSTAND

Van in 1893, (stichting van de partijafdeling), en in 1894 geïnde ledenbijdragen werd een bedrag van 206,72fr. in een afzonderlijke kas gestort om de noodlijdenden te ondersteunen. De eerste vorm van onderlinge bijstand was het geven van brood en 1kg vlees per week in geval van ziekte. Deze pre-mutualistische actie vond haar oorsprong in de in 1892 uitgegeven "Catechismus voor den werkman over Socialistischen Onderlingen Bijstand". In 1896 wordt de eerste mutualistische vereniging "De Onderlinge Bijstand"

KLINIEK CESAR DE PAEPE

FRANS GELDERSTRAAT 19-25
VILVOORDE
Tel. 51.25.41

De hall.

gesticht met weinig leden te Vilvoorde en met als lokaal "den Guide" (Tist Elseviers). In 1899 wordt het nieuwe Volkshuis te Brussel (architect Horta) dan het centrum van alle socialistische activiteiten van Brussel en de rand. In 1910 wordt de "Federatie van Onderlinge Bijstand voor het Arrondissement Brussel" gesticht met "De Broederlijkheid" als primaire kas en een afdeling te Vilvoorde. Het is op 1 mei 1925 dat Gust Devuyst, actief partijlid, er als gewestverantwoordelijke wordt aangesteld. Op het vlak van geneeskundige verzorging werd in 1924 boven de winkel van het nieuwe Volkshuis in de Mechelsestraat een kleine polikliniek ingericht tot in oktober 1955 de polikliniek en de burelen naar de Frans Geldersstraat verhuisden.

Belangrijke onderdelen van de mutualistisch-coöperatieve werking waren ook de volksapotheken, de zeevakanties voor de volkskinderen, de Mutualiteit der Jonge Arbeiders (MJA) en de werking van de Socialistische Vooruitziende Vrouwen met Th. Gelders als spil. Er rekening mee houdend dat alle partijen vrouwonvriendelijk waren (het stemrecht voor de vrouwen komt er slechts in 1948, dus 60 jaar geleden) was het nationaal S.V.V. programma sterk feministisch (verdediging van onder meer de "gezins- of echtelijke democratie" of wat reeds in 1933 omschreven werd als "kameraadschap in de huishouding en in het huwelijk.")

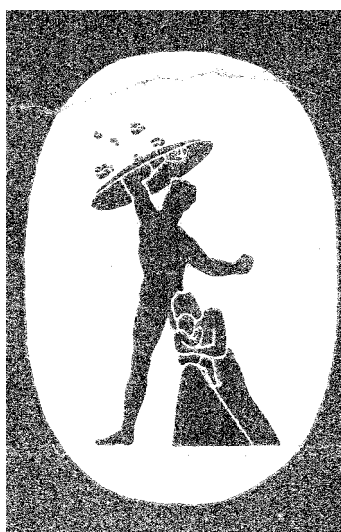

Vakantiekolonie Volkskinderen te Oostduinkerke omstreeks 1935-1936

Kortom, steeds werd in de partijafdeling de nadruk gelegd op de

SAMENWERKING

Tussen de vier geledingen van de arbeidersbeweging: coöp, vakbond, mutualiteit en partij. Tot 1940 (ontbinding van de partij door H. De Man en oprichting van een collaborerende Unie van Hand- en Geestesarbeiders) vormden de B.W.P. en de vakbeweging een eenheid. Het is na 1944 dat het A.B.V.V. zich onafhankelijk verklaarde van alle politieke partijen. Na het verlies van de parlementsverkiezingen in 1949 wordt de noodzaak van een gestructureerde samenwerking noodzakelijk en wordt de “gemeenschappelijke actie” in het leven geroepen. Het is dankzij deze broederlijke samenwerking dat de afdeling Vilvoorde op alle vlakken successen geboekt heeft.

opgericht door Anseele.

Vermeldenswaard zijn ook de activiteiten sedert 1907 van de verzekeringsmaatschappij “De Sociale Voorzorg” die in de socialistische families te Vilvoorde bijzonder veel klanten had ingevolge een agentendienst die de bijdragen huis-aan-huis ontvingen.

VOLGEND DEEL

Hierin zal, naar vorm en inhoud, de structuur, de werking en het beleid van de partij-afdeling aan bod komen met de evolutie van de begrippen “Gemeenschappelijke Actie” en “Coöperatie”. Aandacht zal gaan naar de belangrijke rol en strijd van Fr. Gelders vader tegen de “kapitalistische methoden van de Gentse rode fabrieken en de Bank van de Arbeid”

Felix Libeer Januari 2009